
Április 28. (péntek)

[...]

19.00 – *Népzenekoncert*. Házigazda a Bogács és Zurboló néptáncegyüttes zenekara, meghívtak azok a zenekarok, amelyek az elmúlt tizenöt évben muzsikáltak a Bogács néptáncegyüttesnek: Tarisznyás (Kolozsvár), Piros Pántlikás (Magyarlapád), Fodor Netti Sándor és zenekara (Kalotaszeg), Kodoba Márton és zenekara (Magyarpalatka), Palló (Nagyvárad) – helyszín a Transzit Ház – Malom utca.

20.00 – *Táncház*, ugyanott.

Április 29. (szombat)

10.00 – *Aprók táncháza* a Brassai Sámuel Elméleti Líceum Carolus Clusius termében. [...]⁶⁰

(Szabadság, 2000/97. 2. – 2000. április 27., csütörtök)

A tervezőasztaltól az Ördögtérgyéig

„Ördögtérgye” – gyimesi híместojás-motívum elnevezése, amely a szakértők szerint a Föld különböző pontjain egymástól függetlenül megjelent egyik legősibb díszítőelem, az életet adó Nap jelképe (a magyar népi díszítőművészetben ismeretes ennek napkerék, forgórózsa, ösvény stb. változata is). Kolozsváron egy amatőr néptáncegyüttes viseli ezt a nevet, az emberiséggel egyidős, egyszerű és tiszta jelképpel utalva a munkájukban őket elkísérő szándéokra és hozzáállásra.

Both József és Zsuzsa, fiatal férj–feleség, az Ördögtérgye vezetői. Eddigi pályájuk sem mondható sablonosnak, sikeresnek viszont annál inkább. Egyszerűen, mert azt választották, amit szeretnek. Előbb mindenki Jocóját kérdeztem az egykori Báthory-szeminárium földszinti lerobbant állapotú tornatermében, ahol társainak a próbával járó hangos csujogatása szolgáltatta a stílusos háttér:

– *Hogyan kezdődött ez a néptáncos pálya?*

– 1990 és 1995 között diákoskodtam a Műszaki Egyetem villamosgépészet szakán, de már tizedik osztályos koromtól Csíkszeredában benne voltam egy néptánc-csoportban. Szalay Zoltán vezetésével táncolgattunk a Márton Áron Líceumban. Ez olyan dolog, hogy az ember nem tudja abbahagyni. Kolozsváron is folytattam, itt is volt egy csapatom: a Tarisznyás együttes. Ez, sajnos, '94-ben feloszlott, viszont a zenekar most is működik ugyanazon a néven. Nekem negyedéves koromban kezdett letisztulni, hogy tulajdonképpen a néptáncal fogok foglalkozni, mert ezt félembereként nem lehet művelni. Az egyetemet még befejeztem, de ebből már csak egy diplo-

60 Részletek a 15 éves a Bogács. V. Ifjúsági NéptáncTálkozó programjából.

ma maradt... Félévnyi katonaság után megint Kolozsvárra jöttem, akkorra már a feleségemmel, akivel '95-től vagyunk együtt. Már akkor elkezdtünk néptáncitanítással foglalkozni iskolákban, ami nagyon lefoglalt. Szerettünk volna a tánc terén fejlődni, ezért úgy gondoltuk, hogy jó lesz egy profi együttesbe szerződni néhány évre. Választásunk a csíkszeredai Hargita Állami Népi Együttesre esett. Ott táncoltunk két évet, utána visszajöttünk Kolozsvárra.

– *Közben nem hiányzott az oktatás?*

– Szeredában is tanítottunk, a Márton Áron Líceumban megalakítottunk egy együttest, a Zsiborát. Azonkívül még hatodikosokat is tanítottunk. Kisvárosban sokkal könnyebb dolgozni, mint nagyvárosban, a gyerekekhez közelebb áll a tánc, könnyebben ráharapnak, nem kell vért izzadni, amíg megérik az ízét.

– *Zsuzsa, neked hol kezdődik a táncos múltad?*

– Jóval később kapcsolódtam be, mint Jocó. Annyiban ismertem a néptáncot, hogy édesapám széki, és szerencsém volt táncházakba járni, meg haza a nagyszülőkhöz. Aztán összekerültünk Jocóval, és ő „megfertőzött” a néptáncal. Azelőtt én angol nyelv tanításával foglalkoztam óvodákban, más helyeken.

– *Mit jelentett számodra a csíkszeredai két év?*

– Jót tett, sokat fejlődhettem ott. Jelenleg Kolozsváron több iskolában tanítunk, a Waldorfban, a Báthoryban, a zeneiskolában. Ezenkívül Bánffyhunyadon az általános iskolában I–VIII. osztályosokat, sőt még Sárvasárról is járnak be. És Tordaszentlászlón is tanítunk.

– *Hogy lehet ennyifelé eljutni?*

– Nagyon beosztva az időt. Például a Waldorf Iskolából délután biciklin sietünk ide, hogy hatkor próbát tarthassunk – mondja Zsuzsa.

József hozzát teszi:

– Azonkívül táncházban is oktatunk. Szóval a tánc kitölti az egész életünket, s ha lehetne, még többet is. Nagyon szeretjük ezt csinálni, másképp nem foglalkoznánk vele.

– *Akkor téged nem lehet elképzelni egy gyárba bezárva, amint rajztáblára vonalakat húzigálsz, számokat körmölsz...*

– A bezártságot nem nekem találták ki. Meglehet, hogy szeretném csinálni a mérnökösödést, de ez most nem időszerű. Igaz, így sokkal többet kell rádolgoznunk ahhoz, hogy megéljünk belőle. De azt csináljuk, amit szeretünk! Igazából ebben a tanévben kezdtünk el teljes szélességgel tanítani. Ahol tanítottunk, ott megszerettek bennünket, annak a híre elterjed, és hívnak-hívogatnak többfelé. Így jött össze ez a csoport fiatal, akik nagyon szerettek volna táncolni, és meghívtak hozzájuk. Középiskolás és egyetemi diákok, többségük kolozsvári, ezért lehet velük hosszú távon is gondolkodni. Nagyon lelkesek, szeretnek dolgozni. Az emberből a jót az hozza ki, ha van rá igény.

Zsuzsa kiegészíti:

– Először úgy mentünk hozzájuk, mint akiket tanítani hívtak meg. Jó volt, mert nem a nulláról kellett velük kezdenünk. Aztán azt mondtuk, maradjon ez szórakozás, az érte járó pénzt inkább tegyük félre viseletre, zenére.

– *Mikor alakult az együttes?*

– 1999. november 13-án. Akkor vállaltuk el a csoport vezetését. Volt már egy bemutatkozó fellépésünk március elején a Szamosújvári Ifjúsági Néptáncfesztiválon. Ott úgy vettük észre, sikeresek voltunk. Mindenesetre jó visszhangunk volt.

Jocó mélyebben fogalmaz:

– A mi elképzelésünk a színpadi táncról, hogy megpróbáljuk megfogni a táncok hangulatát. Szeretnénk biztosítani a közönségnek, hogy magát a táncot lássa, ne pedig valamilyen feldolgozást.

– *Milyen táncok szerepelnek műsorotokban?*

– Véleményem szerint túl sokfélével nem lehet foglalkozni, mert arra nincs idő és ember. Keletről nyugatra sorolnám: moldvai csángó, gyimesi, felcsíki, vajdaszentiványi, mezősegi, Kükküllő menti, kalotaszegi táncok. Hiányzanak repertoárunkból a magyarországi táncok, nem elvből, hanem, mert nincs rá időnk. Ha csak az anyagi oldalát néznénk, akkor nem lenne belőle semmi. A csapat megpróbál saját erőből megvalósítani dolgokat. Például, a lányok viseleteket varrnak. Aztán akad egy-két szervezet, amelyek rokonszenveznek velünk, és számíthatunk a segítségükre: a Kalós Alapítvány, a MADISZ, mások. Egyszóval, többen segítenek, mint akadályoznak. Jó kapcsolatunk alakult ki a szamosújvári Téka Alapítvánnyal, ők például viseleteket adnak nekünk kölcsön.

– *A zenét hogyan oldjátok meg?*

– Ez nagy problémánk. Jó lenne saját zenekarral. Van két együttes, Kolozsvárról a Tarisznyás és Nagyváradról a Palló, ők szoktak besegíteni. A teológián alakult most egy zenekar, velük még nem dolgoztunk, de nekik is kell egy hely, ahol próbáljanak, majd húsvét után kiderül, mi lesz belőle. Rajtuk kívül még akad néhány lelkes alkalmi zenész.

– *Az utóbbi időben megélné-e a néptáncmozgalom?*

– Van egy-egy érdeklődési hullám, aztán megint lecsitul. De egyre inkább csitul. Amíg tiltották, jobban ment, mert nagyon kemény és jó hangulat alakult akkoriban ki. A mai világban sok a konkurencia: hódítanak a számítógépes foglalkozások, a diákok nagyon lefoglaltak. Egyre nehezebb, főleg nagyvárosban, ahol sokkal több a szórakozási lehetőség, mint vidéken. De jó lenne, ha azt a sok jót, amit tanultunk a táncsal, tovább lehetne adni.

[...]

Ördög I. Béla

(Szabadság, 2000/102. 6. – 2000. május 5., péntek)

Zurboló Táncház

A kolozsvári Brassais Véndiák Alapítvány Zurboló táncegyüttese 23-tól kezdődően minden csütörtökön rendszeres gyerek és felnőtt táncházat indít a Transz Házban a Malom (Barițiu) utca 16. szám alatt. Gyerektáncház 17.00–18.30 óra között, este 19.00–23.00 óra között pedig felnőtt táncház. Muzsikál a Zurboló zenekara. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

(Szabadság, 2000/273. 2. – 2000. november 21., kedd)
